Sygn. akt II Ka 378/13

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Tomasz Kozioł
Sędziowie:	SO Barbara Polańska-Seremet SO Agnieszka Sadecka (spr.)
Protokolant:	st. sekr. Mirosława Bobka

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Janusza Jakubasa

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2013r.

sprawy J. G.

oskarżonego o przestępstwo z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowie

z dnia 12 czerwca 2013 roku, sygn. akt VII K 1/13

na podstawie art. 437 § 1 i § 2 kpk, art. 438 pkt 3 kpk:

uchyla zaskarżony wyrok i ustalając, iż wartość paliwa objętego zarzutem aktu oskarżenia nie przekraczała kwoty 250 złotych, czyn ten kwalifikuje z art. 11 § 1 kw w zw. z art. 119 § 1 i § 2 kw, na podstawie art. 414 § 1 kpk w zw. z art. 45 § 1 kw postępowanie karne o ten czyn umarza a na podstawie art. 632 pkt 2 kpk kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt II Ka 378/13

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 4 października 2013 roku

Prokurator Rejonowy w Tarnowie oskarżył S. K. i J. G. o to, że:

1. w dniu 24 marca 2011r w Ł.woj. (...) wspólnie i w porozumieniu dokonali kradzieży paliwa w ilości 140 l wartości 553 zł poprzez nielegalny rozładunek metodą grawitacyjną przy użyciu węża do przygotowanych wcześniej pojemników, samochodu cysterny m-ki M.nr rej. (...)należącej wraz z ładunkiem paliwa w postaci oleju napędowego do Firmy (...) sp. z o.o.na szkodę tejże firmy, tj. o przestępstwo z art. 278 § 1 kk;

2. w dniu 1 września 2011r. w Ł. woj. (...) wspólnie i w porozumieniu, usiłowali dokonać kradzieży paliwa poprzez nielegalny rozładunek metodą grawitacyjną przy użyciu węża do przygotowanych wcześniej pojemników, samochodu cysterny m-ki M. nr rej. (...) należącej wraz z ładunkiem paliwa w postaci oleju napędowego do Firmy (...) Sp. z o.o. lecz zamierzonego celu nie osiągnęli z uwagi na interwencję Policji, tj. o przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k.

Oskarżony S. K. w odniesieniu do obu zarzucanych czynów poddał się dobrowolnie karze. Natomiast sprawa J. G. prowadzona była odrębnie. Pierwszy proces zakończył się wyrokiem Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 4 października 2012r (sygn.. akt VII K 98/12), którym skazano go za pierwszy z zarzucanych czynów na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na dwuletni okres próby i grzywnę w wysokości 30 stawek po 10 zł oraz zasądzono w oparciu o art. 46 § 1 kk na rzecz pokrzywdzonego kwotę 276, 50 zł tytułem naprawienia połowy szkody. W odniesieniu do drugiego czynu Sąd Rejonowy przyjął, iż oskarżony usiłował dokonać kradzieży nieustalonej ilości paliwa i czyn ten zakwalifikował jako wykroczenie z art. 119 § 1 i § 2 kw, za co orzekł 200 zł grzywny.

Wyrok ten wskutek apelacji wniesionej przez prokuratora został uchylony w części dotyczącej drugiego z czynów (usiłowania kradzieży) a sprawa przekazana do ponownego rozpoznania.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy w Tarnowie wyrokiem z dnia 12 czerwca 2013 roku (sygn. akt VII K 1/13) uznał oskarżonego J. G. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia, stanowiącego występek z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. i za to na mocy art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 14 § 1 k.k. wymierzył mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, a na mocy art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. karę grzywny w wysokości 20 stawek dziennych po 10 złotych każda.

Na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 2 lata.

Na mocy art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych w całości.

Apelację wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżając wyrok w całości. Zarzucił naruszenie prawa procesowego, w szczególności:

a) art. 7 k.p.k. przez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów,

b) art. 410 k.p.k. przez pominięcie istnienia znacznej części dowodów,

c) art. 424 k.p.k. przez sporządzenie niepełnego uzasadnienia wyroku, niepozwalającego na poddanie orzeczenia kontroli instancyjnej,

d) art. 5 § 2 k.p.k. przez rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego.

W uzasadnieniu skargi odwoławczej obrońca podnosi, iż z zebranych dowodów wynika, że oskarżony jedynie poczynił przygotowania do nielegalnej kradzieży paliwa lub co najwyżej usiłował dokonać jego kradzieży, ale nie jest możliwym jednoznaczne ustalenie, że zabór miał dotyczyć paliwa o wartości przekraczającej 250 zł, zatem czyn ten oceniać należało w kategoriach usiłowania wykroczenia z art. 119 § 1 kw nie zaś przestępstwa z art. 278 § 1 kk. Apelant akcentuje brak dowodów potwierdzających dokonanie uzgodnień między oskarżonym i S. K.co do zakupu krytycznego dnia paliwa oraz jego ilości. Zarzuca niewykazanie, że w chwili przybycia do punktu skupu palet oskarżony miał „zaoszczędzone" 70 litrów oleju napędowego. Podnosi brak ustaleń dotyczących kolejnych odbiorców i ilości dostarczonego paliwa przez zmiennika oskarżonego B. K.. Akcentuje okoliczności, w których B. K.sporządził pisemne oświadczenie tyczące istniejących tego dnia nadwyżek paliwa w cysternie i podkreśla, że świadek składając zeznania okolicznościom tym zaprzeczył, podobnie jak słuchana w charakterze świadka M. K.. W tym kontekście obrońca sygnalizuje nie podjęcie przez organy ścigania czynności sprawdzających wobec B. K.i M. K., a to w związku z

podejrzeniem dokonania przez nich kradzieży paliwa. Obrońca podnosi dalej, że ewentualne „oszczędności" pozostałe w zbiornikach autocysterny mogły być efektem działania świadka K.. Zarzut pominięcia dowodów obrońca odnosi do informacji uzyskanej od Naczelnika Obwodowego Urzędu Miar w B.(k. 204), dotyczącej dopuszczalnego błędu w odczycie urządzeń pomiarowych. Wytyka także nie zrealizowanie wskazań Sądu Okręgowego uchylającego częściowo poprzedni wyrok co do potrzeby ustalenia objętości pojemników dostępnych krytycznego dnia w punkcie skupu palet.

W petitum apelacji obrońca domaga się zmiany zaskarżonego wyroku i uniewinnienia oskarżonego, względnie jego uchylenia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

pomimo, iż nie wszystkie podniesione zarzuty są trafne, apelacja odniosła skutek w postaci uchylenia zaskarżonego wyroku i umorzenia postępowania.

Głównym powodem takiego rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego były rażące uchybienia, których dopuścił się Sąd Rejonowy w zakresie ustalenia wartości paliwa, mającego być przedmiotem niedoszłej transakcji sprzedaży S. K.. W pierwszym rzędzie należy podkreślić, iż ustalenie to nie zostało zawarte w opisie czynu zarzuconego aktem oskarżenia ani też nie znalazło się w treści wyroku przypisującego popełnienie przestępstwa z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk, które polegało na odesłaniu do opisu zawartego w akcie oskarżenia. Obrońca na fakt ten nie powołuje się w treści apelacji, jednak okoliczność ta ma istotne znaczenie dla ostatecznego rozstrzygnięcia niniejszej sprawy i podlegała kontroli z urzędu. Konieczność wskazania w opisie czynu prawnokarnie relewantnych okoliczności wynika z treści art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., który stanowi, że wyrok powinien zawierać „dokładne określenie przypisanego czynu". Oznacza to obligatoryjność ujęcia w opisie czynu wszystkich okoliczności stanowiących jego znamiona ustawowe. (por. wyrok SN z 24.06.2013, KK 435/12, LEX nr 1331400)

W przypadku kradzieży mienia w postaci rzeczy ruchomej (a także usiłowania kradzieży), koniecznym jest określenie jego wartości, a to z uwagi na fakt, iż kradzież rzeczy ruchomej w polskim prawie funkcjonuje jako czyn przepołowiony, stanowiący wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. lub przestępstwo z art. 278 § 1 k.k., w zależności od wartości mienia. Nie ulega wątpliwości, iż przewożony w cysternie olej napędowy traktować należy jako cudzą „rzecz ruchomą", a zatem jego wartość stanowi kryterium dzielące przestępstwo od wykroczenia. Kwestia prawidłowego ustalenia wartości paliwa, którego sprzedaży przeszkodzili policjanci była powodem uchylenia poprzedniego wyroku Sądu Rejonowego. Sąd Okręgowy uchylając wyrok skazujący J. G.za wykroczenie wytknął Sądowi Rejonowemu sprzeczność wyroku z treścią jego pisemnego uzasadnienia, gdzie Sąd wskazał, iż w istocie sprzedaż miała dotyczyć 70 l paliwa, którego wartość przekraczała 250 zł. Obecnie Sąd skazał za usiłowanie przestępstwa w postaci kradzieży zwykłej a w uzasadnieniu przyjął te same co poprzednio ustalenia faktyczne odnoszące się do 70 l oleju, jednak ponownie nie uniknął sprzeczności między treścią wyroku a pisemnym uzasadnieniem. Tym razem jednak sprzeczność polega na całkowitym pominięciu w opisie czynu wartości mienia, co powoduje dekompletację znamion przypisanego przestępstwa. Zawarte w pisemnym uzasadnieniu wyroku ustalenia tyczące wartości przedmiotowego paliwa nie mogą sanować wskazanego wyżej uchybienia, albowiem, co jasno wynika z przytoczonego wyżej przepisu i co zgodnie podkreśla judykatura, „znamiona przestępstwa muszą być opisane w sentencji wyroku oraz rozwinięte w uzasadnieniu, gdyż niemożliwe jest skazanie oskarżonego za czyn, którego wszystkie znamiona nie zostały wymienione w części dyspozytywnej orzeczenia". (por. SN III KK 87/12, Prok. i Pr. 2012, nr 12, poz. 15; SA w Krakowie II AKa 30/12, Prok. i Pr. 2012, nr 12, poz. 27; SA w Krakowie II AKa 51/12, Prok. i Pr. 2012, nr 11, poz. 29).

Z uwagi na fakt iż apelacja została wywiedziona wyłącznie na korzyść oskarżonego J. G., nie wchodziło w rachubę uzupełnienie opisu czynu o brakujące znamię i niecelowe było także uchylenie wyroku do ponownego rozpoznania, bowiem art. 443 k.p.k. uniemożliwiałby również sądowi I instacji dokonanie w tym układzie procesowym niekorzystnych ustaleń faktycznych.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy - działając zgodnie z kierunkiem wniesionego środka odwoławczego i respektując zakaz reformationis in peius – uchylił zaskarżony wyrok i dostosował opis czynu przypisanego oskarżonemu do jedynej

możliwej do przyjęcia w zaistniałej sytuacji procesowej kwalifikacji prawnej, a więc kwalifikacji z art. 11 § 1 k.w. w zw. z art. 119 § 1 i 2 k.w.

Niezależnie od powyższego, Sąd Okręgowy podziela pogląd obrońcy, iż przeprowadzone postępowanie dowodowe nie pozwalało na dokonanie jednoznacznych ustaleń w zakresie ilości paliwa, które krytycznego dnia miało zostać sprzedane S. K.. W oparciu o zebrane dotychczas dowody nie można wykluczyć, że przedmiotem niedoszłej transakcji miała być mniejsza ilość paliwa, zaś pozostałą jego część oskarżony mógł sprzedać innemu odbiorcy, względnie powrócić z nadwyżką do firmy. Pomiędzy J. G. i S. K. nie doszło jeszcze do uzgodnień, co do ilości paliwa, które oskarżony miał przelać do beczek (z zeznań S. K. k. 133, 126), zaś nie łączyła ich w tym zakresie stała umowa. Przypomnieć należy, że z dwóch przeprowadzonych pomiędzy nimi transakcji paliwowych przed 1 września 2011 r. – jedna dotyczyła zaledwie 40 litrów oleju napędowego. Ponadto oskarżony w drodze powrotnej do firmy miał dostarczyć paliwo jeszcze dwóm pozostającym we współpracy handlowej ze spółką odbiorcom (firmom: O. i (...)), co stwarzało możliwość sprzedaży, poza ewidencją, dodatkowej ilości paliwa bądź tym podmiotom, bądź innym osobom. Wyprowadzenie stanowczych ustaleń co do wskazanych wyżej danych nie jest również możliwe w oparciu o pojemność beczek znajdujących się na składzie palet. Były one wielkościowo różne (20, 30, 100 i 200 litrowe) i - co ważniejsze – puste (k. 30- 34). Oskarżony został zatrzymany przez funkcjonariuszy policji przed tym jeszcze, nim zlał paliwo do pojemników i – co wynika z zeznań świadka B. K. (k. 288) – zanim stwierdził, jaką na tamtą chwilę nadwyżką dysponował. Można wprawdzie rozważać poszukiwanie dalszych dowodów, które pozwoliłyby na prawidłowe wyjaśnienie sygnalizowanych wątpliwości, jednak postępowanie takie byłoby niecelowe wobec chroniącej oskarżonego zasady reformationes in peius.

W istniejących okolicznościach procesowych, wobec niemożności dokonania ustaleń niekorzystnych dla oskarżonego w zakresie ilości paliwa które usiłował sprzedać S. K., koniecznym było dokonanie prawnokarnej oceny czynu oskarżonego na gruncie Kodeksu wykroczeń.

Konsekwencją przyjęcia, iż czyn przypisany oskarżonemu stanowi wykroczenie, było umorzenie postępowania o ten czyn, gdyż jego karalność uległa przedawnieniu z uwagi na upływ dwóch lat od chwili jego popełnienia (nastąpiło to w dniu 1 września 2013 r.).

Umorzenie postępowania implikowało rozstrzygnięcie o kosztach procesu, którymi zgodnie z treścią art. 632 pkt 2 k.p.k., obciążono Skarb Państwa.

Mając na uwadze przytoczone wyżej okoliczności, orzeczono jak w wyroku.